

Rovnost postavení mužů a žen a společná rodičovská odpovědnost: role otců

Parlamentní shromáždění

1.

Parlament Evropské Unie trvale prosazuje rovnost mužů a žen v zaměstnání i v soukromí. Významný posun, i když stále nedostačující, můžeme sledovat ve většině členských států Rady Evropy. V rodinách musí být rovnost mezi rodiči nastolena a zaručena v momentě, kdy se dítě narodí. Zapojení obou rodičů do výchovy a péče je přínosné pro zdravý vývoj dítěte. Role otců ve výchově a péči o jejich děti, včetně velmi malých dětí, je třeba více docenit a patřičně ohodnotit.

2.

Společná rodičovská odpovědnost znamená, že rodiče mají práva, povinnosti a nesou odpovědnost vůči svým dětem. Ve skutečnosti však musí někdy otcové čelit překážkám, které vyplývají ze zákonů, z praktických postupů úřadů a zažitých předsudků a které mají za následek, že otec je v důsledku připraven o možnost udržovat se svými dětmi trvalý vztah. V rezoluci č. 1921 z roku 2013 týkající se rovnosti mužů a žen, vyrovnávání rolí v soukromém i pracovním životě a společné odpovědnosti, vyzvalo shromáždění příslušné orgány členských států, aby respektovaly právo otců a legislativně zaručily, že otcové, po vzájemné dohodě obou rodičů, budou mít možnost podílet se na společné péči o dítě a sice v jeho nejlepším zájmu.

3.

Parlament chce obzvláště zdůraznit, že právo na respektování rodinného života je jedním ze základních práv Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, uvedených v čl. 8. a také součástí mnoha mezinárodních právních předpisů. Pro dítě a rodiče je základním předpokladem k naplnění rodinného života společné soužití. Rozdělení rodiče a dítěte má nenapravitelný negativní efekt na jejich vztah. K takovému rozdělení by mělo docházet pouze na základě rozhodnutí soudu a ve výjimečných případech, kdy by mohlo dojít k vážnému ohrožení zájmu dítěte.

4.

Parlament pevně věří, že rozvíjení a podpora společné rodičovské odpovědnosti pomůže překonat genderové stereotypy v souvislosti s rozdělením mužských a ženských rolí v rodinném životě a reflektuje sociologické změny, které se udály za posledních 50 let, ve smyslu jak je soukromý a rodinný život v současnosti uspořádán.

5.

Ve světle těchto úvah, vyzývá parlament členské státy k učinění následujících kroků:

5.1.

k podpisu a/nebo ratifikaci Evropské úmluvy o výkonu práv dětí (ETS č. 160) a Úmluvy o styku s dětmi (ETS č. 192), pokud tak již neučinily;

5.2

k podpisu a/nebo ratifikaci Haagské úmluvy o civilněprávních aspektech mezinárodních

únosů dětí a její účinné implementaci a zejména zajištění promptního zahájení kooperace příslušnými orgány;

5.3

k zajištění rovných práv rodičů v souvislosti s jejich dětmi v podobě odpovídající zákonné úpravy a administrativní praxe, které zaručí každému z rodičů právo na informace a rozhodování v důležitých záležitostech týkajících se života a vývoje jejich dítěte, v nejlepším zájmu dítěte;

5.4

k odstranění ze svých zákonů veškerých rozdílů vycházejících z rodinného stavu mezi rodiči, kteří uznali své dítě;

k zavedení principu střídavé péče po rozvodu nebo rozchodu do své legislativy, k vymezení veškerých výjimek v případech zneužití nebo zanedbání dítěte nebo domácího násilí v případech rozvodu nebo rozchodu rodičů, k úpravě doby po kterou žije dítě s každým ze svých rodičů podle potřeb a zájmu dítěte;

5.5

k zavedení principu střídavé péče po rozvodu nebo rozchodu do své legislativy, k vymezení veškerých výjimek v případech zneužití nebo zanedbání dítěte nebo domácího násilí v případech rozvodu nebo rozchodu rodičů, k úpravě doby po kterou žije dítě s každým ze svých rodičů podle potřeb a zájmu dítěte;

5.6

k respektování práva dítěte být slyšeno ve všech případech, které se dětí týkají a za předpokladu, že je dítě schopno porozumět situaci a všem souvislostem;

5.7

přihlížet ke střídavé péči při přidělování sociálních dávek ;

5.8

k učinění všech potřebných kroků, aby bylo zajištěno, že rozhodnutí v souvislosti s trvalým pobytem dítěte a určením styku jsou bezvýhradně dodržována, zejména v případech, kde jsou evidovány stížnosti na problémy s předáváním dětí;

5.9

k doporučení, a kde je to vhodné, i k nařízení mediace v rámci soudního řízení ve věcech rodinného práva, jejichž součástí jsou děti, konkrétně k zavedení soudem nařízeného informativního sezení, při kterém bude rodičům vysvětleno, že střídavá péče může být vhodnou volbou formy porozvodové péče ve smyslu nejlepšího zájmu dítěte, dále pak k zaručení, že mediátoři budou patřičně školeni a k vybízení multidisciplinární spolupráce založené na principech "Cochemského modelu";

5.10

k zajištění nezbytného vzdělávání v intersdisciplinární spolupráci zaměřené na specifická práva a potřeby dětí různých věkových skupin pro zástupce profesí, kteří přichází v rámci opatrovnického řízení do kontaktu s dětmi, stejně tak přizpůsobení opatrovnického řízení v tomto smyslu a dle zásad vyplývajících ze směrnice "Justice přátelská k dětem" vydané Radou Evropy;

5.11

vedte rodiče k vytváření rodičovského plánu, který i pro ně samotné, pomůže definovat

základní aspekty života jejich dětí a uvědomte děti o možnosti dožadovat se změn nebo úprav stávajícího uspořádání, obzvláště pak týkajících se místa jejich pobytu;

5.12

zaveďte placenou rodičovskou dovolenou pro otce, přičemž je upřednostněn model nepřenosné rodičovské dovolené.

Diskuse shromáždění ze 2.10.2015 (36. zasedání) (viz. dokument 13870, zpráva Committee on Equality and Non- Discrimination (Komise pro rovnost a proti diskriminaci), reportující: Françoise Hetto-Gaasch; a dokument 13896, vyjádření Committee on Social Affairs, Health and Sustainable Development (Komise pro sociální záležitosti, zdraví a udržitelný rozvoj), reportující: Stefan Schennach. Text byl přijat schromážděním parlamentu 2.10.2015 (36. zasedání).